

# ISBN, ISMN, ISSN

Heidi Ronkainen

25.5.2023

# ISBN- ja ISSN-keskukset

## ISBN-keskus

- Minna Kursu
  - Kirsi Pihlajalahti
  - Heidi Ronkainen
- kaikki myös Fennican monokuvailijoita

## ISSN-keskus

- Kirsi Pihlajalahti
  - Heidi Ronkainen
- molemmat Fennican sarja-aineiston kuvailijoita

# ISBN-, ISMN- ja ISSN-tunnukset

- ISBN kirjojen ja erillisjulkaisujen tunnus
  - annetaan aina kustantajan mukaan ja kustantajan pyynnöstä
- ISMN nuottijulkaisun tunnus
  - annetaan aina kustantajan mukaan ja kustantajan pyynnöstä
- ISSN jatkuvien julkaisujen tunnus (sarjat, lehdet jne.)
  - liittyy kiinteästi julkaisun nimeen

# ISBN-tunnuksen rakenne

ISBN 978-951-51-5905-2 Kansalliskirjaston metatietovisio

- etuliite 978 käyttöön 2007, uusimmissa ulkomaisissa käytössä jo 979
- maatunnus 951 ja 952 suomalaisissa tunnuksissa
- kustantajatunnus (tässä 51) voi kertoa kustantajan suuruudesta. Mitä vähemmän numeroita kustantajatunnuksessa on, sitä enemmän ISBN-tunnuksia sen alla on
  - Suomessa suurimmat ja ainoat 1-merkkiset ovat Otavalla 978-951-1 ja WSOYllä 978-951-0
- julkaisutunnus (tässä 5905) on juokseva kustantajatunnuksen alla
  - 2-merkkisen kustantajatunnuksen alla 10 000 ISBN-tunnusta väliltä 0000-9999
  - 5-merkkisen kustantajatunnuksen alla vain 10 ISBN-tunnusta, esim. A+ kirjat 978-952-69906
- tarkistusmerkki (tässä 2) muodostuu laskentakaavan tulokseksi, tätä ei voi itse päätellä

# ISMN-tunnuksen rakenne

ISMN 979-0-55011-680-1 Sonaatti b-molli alttoviululle ja pianolle

- ennen etuliitettä 979-0 käytössä oli kirjain M : M-55011-680-1
- kustantajatunnus kertoo kustantajan suuruudesta samoin kuin ISBN-tunnuksissa
- julkaisutunnus on juokseva numero tietyn kustantajatunnuksen alla
- tarkistusmerkki lasketaan laskukaavalla

# Kansainvälinen yhteistyö ISBN-keskuksessa

- Rekisteröidään kustantajia, ylläpidetään Suomen kustantajarekisteriä
- Tiedot toimitetaan vuosittain kansainvälisiin kustantajarekistereihin
- [Suomen ISBN-keskuksen kustantajarekisteri](#)
- [Global Register of Publishers](#)
- [Music Publishers' International ISMN Database](#)

## "Daja"

Country	Sweden
Agency Name	Sweden
ISBN Prefix	978-91-979467

## Lappeen kotiseutuyhdistys ry

Country	Finland
Agency Name	Finland
ISBN	978-952-94-4894-4

# Kustantajat kustantajarekisterissä

- kaupalliset kustantajat
- kunnat, kaupungit, hyvinvointialueet, kuntayhtymät jne.
- korkeakoulut, oppilaitokset
- seurakunnat, kirkot, seurakuntayhtymät jne.
- yhdistykset, yritykset, säätiöt, toiminimet
- viranomaiset
- yksityishenkilöt
- jne.

# Prosessi ISBN-keskuksessa 1/2

- Kustantajarekisteriin liitytään täyttämällä liittymislomake
- ISBN-tunnusten määrä arvioidaan kustantajan julkaisu-arvion mukaan
  - 1-merkkinen kustantaja saa 100 000 ISBN-tunnusta (Otava ja WSOY)
  - 2-merkkinen kustantaja saa 10 000 ISBN-tunnusta
  - 3-merkkinen kustantaja saa 1000 ISBN-tunnusta
  - 4-merkkinen kustantaja saa 100 ISBN-tunnusta
  - 5-merkkinen kustantaja saa 10 ISBN-tunnusta
- Yksittäisiä julkaisuja tekevät tahot saavat omakustannetunnuksen (tällä hetkellä 978-952-94-XXXX-X)



# Prosessi ISBN-keskuksessa 2/2

- Suuret kustantajat (1-4-merkkiset) saavat ISBN-listat omaan käyttöönsä
- Pienet kustantajat (5-merkkiset) hakevat julkaisukohtaisesti ISBN-tunnukset lomakkeella ISBN-keskuksesta, samoin omakustannetunnuksia käyttävät
- Asiakkaan ISBN-hakulomakkeelle täyttämä tieto konvertoidaan MARC-tietueeksi → ennakkotieto tulevasta julkaisusta sekä Melindaan että Fennicaan

594 |a ENNAKKOTIETO KANSALLISKIRJASTO

# Uusi kustantajarekisteri

- Otetaan käyttöön elokuussa
  - alussa nykytoiminnot; uusi ulkoasu ja lomakkeet
  - jatkokehitystä Tunnisteportaaliksi
- Tällä hetkellä suurten kustantajien ennakkotietoja saadaan Kirjavälityksen kautta  
594 ja ENNAKKOTIETO KIRJAVÄLITYS
- ISBN-standardi velvoittaa kustantajan toimittamaan metatiedot tulevasta julkaisusta ISBN-keskukselle
- Uusi rekisteri palvelemaan tätä tarkoitusta → ennakkotiedot myös suurilta ja keskisuurilta kustantajilta Melindaan & Fennicaan

# ISSN-tunnuksen rakenne

ISSN 2954-2367 Rotunda

- "tyhjä tunnus" → ei kerro samaan tapaan asioita kuin ISBN ja ISMN
- alussa kansalliselle keskukselle myönnetty blokki (tässä 2954)
- toinen numerosarja sisältää juoksevan numeron väliltä 000-999 ja tarkistusmerkin, joka voi olla numero väliltä 0-9 tai kirjain X

# Prosessi ISSN-keskuksessa 1/3

- ISSN annetaan jatkuvasti ilmestyvälle sarjalle tai lehdelle
- Esimerkkejä julkaisuista:
  - Aku Ankka ISSN 0355-2101
  - Helsingin sanomat ISSN 0355-2047
  - International journal of scientific research ISSN 2343-3701
  - Kemian opettajankoulutusyksikön väitöskirjat ISSN 1799-1498
  - Tähtiharrastustietoa : Etelä-Karjalan Novan verkkolehti ISSN 2737-2502
  - AntroBlogi ISSN 2489-835X
  - Historiallisia tutkimuksia ISSN 0073-2559

# Prosessi ISSN-keskuksessa 2/3

- ISSN-tunnuksia haetaan hakulomakkeella
- ISSN on sidoksissa julkaisun nimeen, julkaisijalla ei ole merkitystä
- ISSN-tunnusta voi hakea mikä tahansa hyvänsä ja tunnuksia annetaan aktiivisesti myös ISSN-keskuksesta ilman julkaisijan pyyntöä
  - verkkoversiot
  - muiden kirjastojen kyselyt
  - digitoidut lehdet

# Prosessi ISSN-keskuksessa 3/3

- Painetulle sarjalle/lehdelle tunnus annetaan heti ja tulevasta julkaisusta tehdään ennakkotieto Melindaan ja Fennicaan
- Verkkolehdelelle/-sarjalle annetaan ISSN vasta julkaisun jälkeen  
→julkaisijan toimitettava valmis julkaisu (esim. PDF) ISSN-keskukseen
- ISSN-tunnus perutaan, jos lehdestä ei toimiteta näytekappaletta ISSN-keskukseen

# Kansainvälinen yhteistyö ISSN-keskuksessa

- Toimitaan tietueiden parissa
- Uudet ja päivitettyt ennakkotiedot ja täydelliset tietueet toimitetaan ISSN Portaaliin
- Tietueet poimitaan Melindasta viikoittain eräkoodilla (kentässä 935) esim. ISSNreg2123
- [ISSN Portal \(The Global Index for Continuing Resources\)](#)
- Tieteelliset open access –julkaisut merkitään koodilla 856 40 |x OA-J
- [ROAD Directory of Open Access Scholarly Resources](#)

# ISSN portal

## Helsingin Sanomat



ISSN: 0355-2047

Country: Finland



URL: [digi.kansalliskirjasto.fi ...](https://digi.kansalliskirjasto.fi/)



Status: Confirmed



# Sarjaan kuuluva julkaisu 1/4

Suomen ympäristökeskuksen raportteja 44 | 2022

## Maatalousympäristön päiväperhosseuranta 1999–2021

Janne Heliölä, Ida-Maria Huikkonen & Mikko Kuussaari

ISBN 978-952-11-5529-1 (PDF)  
ISBN 978-952-11-5530-7 (nid.)  
ISSN 1796-1726 (verkkokj.)  
ISSN 1796-1718 (pain.)

# Sarjaan kuuluva julkaisu 2/4

## Monotietue

020 ## \$a 978-952-11-5529-1 \$q PDF

490 1# \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja, \$x 1796-1726 ; \$v 2022, 44

830 #0 \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja, \$x 1796-1726 ; \$v 2022, 44.

776 08 \$i Painettu: \$z 978-952-11-5530-7

## Sarjatietue

022 0# \$a 1796-1726 \$2 a

222 #0 \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja \$b (Verkkoaineisto)

245 00 \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja.

246 13 \$a Reports of the Finnish Environment Institute

362 0# \$a 2006, 1-

776 08 \$i Painettu: \$t Suomen ympäristökeskuksen raportteja \$x 1796-1718

# Sarjaan kuuluva julkaisu 3/4

Reports of the Finnish Environment Institute 25 / 2022

## How is Europe responding to the plastic challenge?

**An overview of strategies in selected countries**

**Milja Räisänen, Claire Mosoni and Sari Kauppi**

ISBN 978-952-11-5493-5 (PDF)

ISSN 1796-1726 (online)

# Sarjaan kuuluva julkaisu 4/4

## Monotietue

020 ## \$a 978-952-11-5493-5 \$q PDF

490 1# \$a **Reports of the Finnish Environment Institute**, \$x 1796-1726 ; \$v 2022, 25

830 #0 \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja, \$x 1796-1726 ; \$v 2022, 25.

## Sarjatietue

022 0# \$a **1796-1726** \$2 a

222 #0 \$a Suomen ympäristökeskuksen raportteja \$b (Verkkoaineisto)

245 00 \$a **Suomen ympäristökeskuksen raportteja.**

246 13 \$a Reports of the Finnish Environment Institute

362 0# \$a **2006, 1-**

776 08 \$i Painettu: \$t Suomen ympäristökeskuksen raportteja \$x 1796-1718

# Muut sarjat

- Jos sarjaa ei ole auktorisoitu/sarjatietuetta ei ole, ei tehdä kenttää 830
- Kentän 490 1. indikaattori on 0, kun kenttä 830 puuttuu

020 ## \$a 978-951-31-5933-7 \$q kovakantinen

245 10 \$a Kumisevan kiven arvoitus / \$c Laila Kohonen ; kuvittanut Mika Launis.

490 0# \$a Vihreä varis

→ Virheellisesti tehtyjä 830-kenttiä on paljon (myös ylläolevassa tietueessa)



[www.kansalliskirjasto.fi](http://www.kansalliskirjasto.fi)

Heidi Ronkainen

heidi.ronkainen@helsinki.fi